

Toimintamallin vaikutusten itsearviointi

">

Toimintamallin vaikutusten itsearviointi

">

Yhteenvetosivu:

Toimintamallin vaikutusten itsearviointi

Tässä toimintamallinne itsearvioinnin yhteenveto.

Sivun lopussa on muokkauspainike, josta voit vielä muokata vastauksiasi.

Vasemmalla ylhäällä on PDF-ikoni, jota painamalla saat tallennettua itsearvioinnin yhteenvedon itsellenne. Voit myös tulostaa yhteenvedon tai lähettää sen sähköpostiin.

Voitte liittää arvioinnin Innokylän toimintamallikuvaukseenne.

Palautekysely tästä itsearviointikyselystä aukeaa näytölle parin sekunnin kuluttua kun olet painanut Sulje-painiketta.

Ohjeet toimintamallien vaikutusten itsearviointiin

Hyvinvointialueita suositellaan arvioimaan Toimintamallin vaikutusten itsearviointityökalulla vähintään yksi Suomen kestävän kasvun ohjelmassa (RRP) kehitetty ja Innokylään kuvattu toimintamalli **30.6.2025 mennessä**. Palautetut arvioinnit osallistuvat automaattisesti STM:n järjestämään toimintamallikilpailuun. Voittajat julkaistaan RRP-ohjelman päätöstilaisuudessa 24.9.2025.

Tavoitteena on, että hyvinvointialueet ottaisivat käyttöönsä geneerisen itsearviointityökalun, jota voidaan hyödyntää kansallisessa hyvien toimintamallien koostamistyössä ja edelleen jakamisessa myös hankekauden jälkeen. THL kokoaa ja analysoi hyvinvointialueiden toimintamallien itsearviointien tulokset ja raportoi ne RRP-ohjelmassa.**Suositus on, että jokainen hyvinvointialue arvioi ainakin 3–5 toimintamallia 31.12.2025 mennessä.**

Toimintamallien itsearviointityökalua kehitetään osana RRP kokonaisuutta ja Innokylän uudistamista toimintamallien arvioinnin ja levittämisen edistämiseksi.Työkalusta kerätään käyttäjäkokemuksia 12.3.-30.6.2025 välisenä aikana.

Mitä?

Tämän itsearviointityökalun avulla hyvinvointialueet arvioivat RRP:ssä kehitettyjä toimintamalleja

- jotka on kuvattu Innokylään
- joilla on parannettu heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien palveluja
- jotka ovat jo käyttöön otettuja ja levitettävissä

Kuka?

Toimintamallin vaikutusten itsearviointiin tulee osallistua:

1. Hyvinvointialueen edustaja
2. RRP -hankkeen edustaja (hanke-/projektipäällikkö ja/tai kehittämistyötä tehneen työryhmän edustaja/t)

Tarvittaessa arvioinnissamukana voivat olla tietohallinnon / ICT:n asiantuntijat / muut asiantuntijat

Miten?

1. Valitkaa arvioitava Innokylään kuvattu toimintamalli ja vastatkaa kyselyyn
 - Tarkistakaa, että kyselyssä arvioimanne asiat on kirjattu toimintamallikuvaukseen. Kuvauksen laatija voi muokatessaan hyödyntää [Toimintamallikuvauksen itsearviointityökalua](#).
2. Kyselyn voi tallentaa keskenäisenä ja jatkaa täyttämistä myöhemmin
3. Kun vastaus on valmis, paina Lähetä-painiketta
4. Ruudulle aukeaa yhteenvetosivu:
 - Ohjeet yhteenvedon tallentamiseksi
 - Muokkaa -painikkeesta voit vielä muokata vastauksia yhteenvedon lopusta
 - Painayhteenvedon lopussa olevaa Sulje -painiketta
 - Tämän jälkeen pienellä viiveellä näytölle aukeaa palautekysely, jossa kerätään käyttäjäkokemuksia itsearviointikyselystä
5. Yhteenvedon voi liittää Innokylän toimintamallikuvaukseen

Missä?

Kysely [Tukea toimintamallien kehittämiseen ja kuvaamiseen](#) -sivulla

Kysely on anonyymi, eikä siitä synny henkilörekisteriä.

Perustietoja toimintamallista ja itsearvioinnin toteutuksesta

1.

Valitkaa kaikki, jotka ovat olleet täyttämässä tätä itsearviointikyselyä

Voitte valita useita vaihtoehtoja *

RRP hankkeen asiantuntija

Hyvinvointialueella johtavassa asemassa oleva henkilö

2.

Millä hyvinvointialueella toimintamalli on kehitetty?

*

Etelä-Pohjanmaa

3.

Linkki Innokylän toimintamalliin, jota arvioitte tällä kyselyllä

*

Linkkiosoite

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/konsultaatiotuki-aikuisten-valiseen-lahisuhdevakivaltaan-etela-pohjanmaan-hva-rrp-p4>

4.

Toimintamallin laajuus

Palvelukokonaisuus: Jollekin asiakasryhmälle määritelty palvelujen yhteensovitettu kokonaisuus, jossa palveluja voivat tuottaa eri toimialojen ja sektorien palveluntuottajat. Palvelukokonaisuus voi olla esimerkiksi nuorten mielenterveyspalveluiden kokonaisuus tai digitaalisen sote-keskuksen asiointialustaan liittyvä palvelukokonaisuus.

Palveluketju: Jollekin asiakasryhmälle määritelty perättäin ja osin yhtäaikaisesti toteutuvien palvelujen saumaton prosessi, johon palveluja voivat tuottaa eri toimialojen ja sektorien palveluntuottajat. Palveluketjut voivat kuulua palvelukokonaisuuksiin. Palveluketju voi olla esimerkiksi nuorten ahdistuneisuushäiriöiden hoito- ja palveluketju.

Muu toimintamalli ja/tai palvelu: Esimerkiksi yksittäinen palvelu, menetelmä tai digitaalinen ratkaisu, joista ei muodostu palvelukokonaisuutta tai -ketjua

Tuote: Konkreettinen väline, jonka avulla parannetaan asiakkaan palvelua. Innokylään on hyvä kuvata mihin palveluun tuote liittyy.

Onko toimintamalli

*

Muu toimintamalli ja/tai palvelu

5.

Toimintamallin kohderyhmä on

Voitte valita useita vaihtoehtoja *

Ammattilaiset

6.

Toimintamallin kehittämiskohde

Voitte valita useita vaihtoehtoja *

Terveystieteiden palvelut

Sosiaalihuollon palvelut

Monialaiset palvelut

Ennaltaehkäisevät palvelut

7.

Palvelujen vahvistaminen

Voitte valita useita vaihtoehtoja

Saatavuus: Väestöllä on mahdollisuus saada tarvitsemiaan palveluja oikea-aikaisesti ja riittävän helposti.

Saavutettavuus: Palvelut ovat helposti kaikkien saatavilla, riippumatta esimerkiksi asuinpaikasta, liikuntakyvystä tai digitaalisista taidoista.

Hoitoon/palveluihin pääsy: Asiakas pääsee hoitoon/palveluun määräaikojen puitteissa

Tällä toimintamallilla on vahvistettu

*

Palvelujen saatavuutta

Palvelujen saavutettavuutta

Hoitoon/palveluihin pääsyn parantamista

Hoidon/palvelun jatkuvuutta

Palvelujen yhteensovittamista

Asiakaslähtöisyyttä

Kustannusvaikuttavuutta

Vaikutusten itsearviointi

8.

Keiden kanssa toimintamallia on arvioitu (aiemmin) kehittämistyön aikana?

1 = Ei, 2 = Kyllä *

	1 Ei	2 Kyllä
Hyvinvointialueen päätöksentekijät ovat arvioineet toimintamallia	☐	☒
Kehittämistyöhön liittyvät ammattilaiset ovat arvioineet toimintamallia, esim. ammattilaisten palautekyselyt	☐	☒
Muut ammattilaiset ovat arvioineet toimintamallia, esim. vertaisarviointi	☒	☐
Kehittämistyön kohderyhmä (asiakkaat) ovat arvioineet toimintamallia, esim. asiakaspalautekyselyt	☒	☐
Systemaattinen arviointi / tutkimus tehty, esim. HYTE-arviointi	☒	☐

9.

Toimintamallin tulosten arviointi

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Osittain eri mieltä, 3 = Osittain samaa mieltä, 4 = Täysin samaa mieltä, 0 = Ei voida vielä arvioida *

	1	2	3	4	0 Ei voida vielä arvioida
Toimintamalli kytkeytyy hyvinvointialueen strategiaan	☐	☐	☐	☒	☐
Toimintamallilla tavoiteltavat tulokset on määritetty	☐	☐	☐	☒	☐
Toimintamallissa on kuvattu keinot, joilla tulokset saavutetaan	☐	☐	☐	☒	☐
Toimintamallilla on saavutettu tavoiteltu muutos	☐	☐	☐	☒	☐
Muutos on todennettu mittareilla ja seurannalla	☐	☐	☐	☒	☐
Toimintamallin kustannusvaikutuksia on arvioitu	☐	☐	☐	☐	☒

Konsultaatiotuki aikuisten väliseen lähisuhdeväkivaltaan -toimintamallilla on tavoitettu juuri niitä ammattilaisia, jotka työssään kohtaavat lähisuhdeväkivallan kokijoita ja tekijöitä. Konsultaatiopuheluita on tullut sekä sosiaali- että terveydenhuollon eri palveluyksiköistä. Lisäksi konsultaatiomahdollisuutta ovat hyödyntäneet kolmannen sektorin toimijat (väkivaltatyötä tekevät järjestöt), yksityiset palveluntuottajat sekä yksityishenkilöt. Ammattilaisten antaman palautteen perusteella he ovat saaneet konsultaatiosta täyden hyödyn (5/5) ja konsultaatiotuen avulla he ovat erityisesti päässeet jäsentämään ajatuksiaan, saaneet selkeitä toimintaohjeita sekä vahvistusta omille ajatuksilleen. Konsultaatiotuen myötä ammattilaiset ovat saaneet myös uusia työvälineitä työn tueksi asiakaskohtaamiseen, esimerkiksi kartoitusvälineitä, oppaita ja riskinarviointiosaamista. Kiitosta ammattilaisilta on tullut palautteissa myös kiireettömästä kuuntelusta, helposti saatavilla olemisesta ja yhteydenoton nopeudesta.

Viranomaisilla on väkivallan riskinarviointivelvoite väkivallan tullessa tietoon (Istanbulin sopimus, artikla 51). Riskinarviointivelvoite on jäänyt Suomessa tuntemattomaksi, koska sitä ei ole meidän kansallisessa lainsäädännössämme. Konsultaatiopuheluissa on ammattilainen saanut ohjeet riskinarvioinnin tekemiseen ja asiakkaan ohjaamiseksi MARAK-työryhmään (moniammatillinen riskinarviointikokous), josta asiakas on saanut tietoa lähisuhdeväkivallasta, turvallisuutta lisäävän suunnitelman ja hänelle on tarjottu tarpeenmukaisia palveluita sekä hyvinvointialueelta että kolmannen sektorin palveluista. Näin konsultaatiotuki nivoutuu muihin olemassa oleviin monialaisiin rakenteisiin ja työryhmiin. MARAK-työryhmän asiakasmäärä tuplaantui vuodessa konsultaatiotoiminnan alettua. Voidaan todeta, että konsultaatiotuella on suuri merkitys asiakkaiden ohjautuvuuteen MARAK-työryhmään.

Toissijaisesti konsultaatiotuesta hyötyvät asiakkaat. Konsultaatiotuella varmistetaan, että lähisuhdeväkivaltaan puututaan asianmukaisesti juuri siellä palvelussa, jossa asiakas on. Asiakas kohdataan hänen kokemustensa kanssa, hän tulee kuulluksi, nähdyksi ja autetuksi. Kaikissa hyvinvointialueen palveluissa ei ole mahdollisuutta tavata asiakasta useampaan kertaan. Konsultaatiotuella varmistetaan, että asiakkaalle löydetään tarpeenmukainen palvelu, johon hänet voidaan ohjata työntekijän avustuksella. Suunnitelmallista asiakastyötä tekeville konsultaatiotuki on tarjonnut työvälineitä työskentelyn tueksi. Lisäksi konsultaatiotuessa voidaan suunnitella eri palveluiden yhteensovittamista ja tehdä työnjakoa. Näin vältetään päällekkäiseltä työltä ja asiakas hyötyy hänelle tarjotuista palveluista täysmääräisesti ilman, että hänen tarvitsee kertoa väkivallasta useassa eri palvelussa. Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien osalta vaaditaan palveluiden yhteensovittamista ja monialaista yhteistyötä väkivallan kitkemiseksi.

Lähisuhdeväkivallan kustannukset ovat fyysisen väkivallan osalta 150 miljoonaa ja henkisen väkivallan osalta 861 miljoonaa euroa vuosittain julkiselle terveydenhuollolle. Tämän lisäksi väkivaltaa kokeneet käyttävät myös usein sosiaalihuollon palveluita, työllistävät poliisia sekä oikeuslaitosta. Väkivallasta harvoin kerrotaan oma-aloitteisesti. Siksi on tärkeää, että ammattilaisilla on osaaminen ja rohkeus kysyä väkivallasta kaikissa hyvinvointialueen palveluissa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen osalta on arvioitu, että lähisuhdeväkivallan kustannukset ovat noin 400 000 - 11,9 miljoonaa euroa vuosittain. Kustannukset syntyvät pääosin toissijaisista väkivallan seurauksista, kuten vammojen hoidosta ja psyykkisistä haitoista. Juurisyyhyn tarttumalla voidaan ehkäistä runsasta palveluiden käyttöä ja näin hillitä sekä inhimillistä kärsimystä että taloudellista kuormitustakin. Konsultaatiopuheluissa on tullut esiin kysymyksiä ennakolta jo siihen, kuinka väkivallan voisi ottaa puheeksi asiakasta kunnioittaen ja millaisia palveluita alueeltamme löytyy. Asiakas hyötyy siitä, että ammattilaisella on osaaminen ja taustallaan tuki tilanteissa, jotka voivat olla ammattilaisellekin uusia. Konsultaatiopuheluita on soitettu myös yhdessä asiakkaan kanssa - yhteinen keskustelu asiakkaan omatyöntekijän, asiakkaan ja koordinaattorin välillä luo uskoa asiakkaaseen siitä, että hänen asiaansa on paneuduttu, kiinnitetty huomiota ja pyritty löytämään paras mahdollinen ratkaisu.

Toimintamalli on löydetty hienosti hyvinvointialueen palveluissa ja sitä on osattu hyödyntää hyvin erilaisissa väkivaltaan liittyvissä erityiskysymyksissä. Toimintamalli on osa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa 2024-2028.

11.

Toimintamallin hyödyntäminen toisilla alueilla tai asiakasryhmillä

Ydinelementit: Keskeiset käytännöt, prosessit, rakenteet tai työkalut, joista toimintamalli koostuu

Sovellettavuus: Kyseistä mallia voidaan mukauttaa ja hyödyntää eri asiakasryhmille.

Siirrettävyys: Toimiva malli voidaan siirtää ja muokata toisille hyvinvointialueille, sen erityistarpeet ja resurssit huomioiden.

1 = Ei, 2 = Kyllä, 0 = Ei voida vielä arvioida *

	1 Ei	2 Kyllä	0 Ei voida vielä arvioida
Toimintamallin keskeiset ydinelementit ovat tunnistettu	☐	☒	☐
Toimintamalli soveltuu vain asiakasryhmälle, jolle se on kehitetty	☒	☐	☐
Toimintamalli on sovellettavissa muille asiakasryhmille	☐	☒	☐
Toimintamalli soveltuu ympäristöön, jonne se on kehitetty	☐	☒	☐
Toimintamalli on siirrettävissä muille hyvinvointialueille	☐	☒	☐

12.

Toimintamallin käyttöönotto

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Osittain eri mieltä, 3 = Osittain samaa mieltä, 4 = Täysin samaa mieltä, 0 = Ei voida vielä arvioida *

	1	2	3	4	0 Ei voida vielä arvioida
Toimintamallin edellyttämät resurssit on arvioitu ja määritelty	☐	☐	☐	☒	☐
Johto edistää, ohjaa ja seuraa toimintamallin ylläpitoa ja jatkuvuutta	☐	☐	☒	☐	☐
Toimintamallin pysyvästä käyttöönotosta on tehty päätös	☐	☐	☐	☐	☒

13.
Toimintamallin kehitysvaihe

Pilotoitu: Toimintamallia on kokeiltu todellisessa käyttöympäristössä, mutta rajatulla alueella tai kohderyhmällä. Pilotoinnin aikana kerätään palautetta sekä asiakkailta että ammattilaisilta, ja arvioidaan uuden toimintamallin tuomia vaikutuksia ja hyötyjä.

Käyttöönotettu: Toimintamalli on otettu käyttöön ja se on saatavilla asiakkaille. Tämä vaihe sisältää teknisen käyttöönoton, henkilöstön koulutuksen ja uuden toimintamallin käytön aloittamisen.

Juurrutettu: Toimintamalli on vakiintunut osaksi organisaation normaalia toimintaa. Se toimii sujuvasti, henkilöstö on integroinut sen päivittäiseen työhönsä, ja asiakkaat käyttävät sitä säännöllisesti. Juurruttaminen vaatii jatkuvaa seurantaa ja kehittämistä.

Yksikkö: Esim. yksi terveysasema

Missä vaiheessa toimintamalli on:

1 = Yhdessä yksikössä hyvinvointialueella, 2 = Useassa yksikössä hyvinvointialueella, 3 = Koko hyvinvointialueella, 4 = Muilla hyvinvointialueilla, 0 = Ei vielä ajankohtaista

*

	1 Yhdessä yksikössä hyvinvointialueella	2 Useassa yksikössä hyvinvointialueella	3 Koko hyvinvointialueella	4 Muilla hyvinvointialueilla	0 Ei vielä ajankohtaista
Pilotoitu	☐	☒	☐	☐	☐
Käyttöönotettu	☐	☐	☒	☐	☐
Juurrutettu	☐	☒	☐	☐	☐

14.

Toimintamalliin liittyvä digitaalisten palveluiden kehittäminen

Mikäli toimintamallinne ei liity digikehittämistä, vastaa 0 = Ei liity tähän toimintamalliin

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Osittain eri mieltä, 3 = Osittain samaa mieltä, 4 = Täysin samaa mieltä, 0 = Ei liity tähän toimintamalliin *

	1	2	3	4	0 Ei liity tähän toimintamalliin
Digitaalinen palvelu on yhteensovitettu muihin palveluihin	☐	☐	☐	☐	☒
Digitaalisten palvelujen edellyttämä johtamisosaaminen on varmistettu	☐	☐	☐	☐	☒
Ammattilaisia on koulutettu digipalvelun käyttöön	☐	☐	☐	☐	☒
Ammattilaisille on digipalveluiden käytön tuki	☐	☐	☐	☐	☒
Asiakkaille on järjestetty digitukea	☐	☐	☐	☐	☒

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

**Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos**